

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2019. szeptember 12.*

„Előzetes döntéshozatal – Szellemi tulajdon – Szabadalmak – 2004/48/EK irányelv – A 9. cikk (7) bekezdése – Termékeknek valamely szabadalom által biztosított jogok megsértésével történő forgalomba hozatala – Ideiglenes intézkedések – A szabadalom későbbi megsemmisítése – Következmények – Az ideiglenes intézkedések által okozott kár megtérítéseként fizetendő megfelelő kártérítéshez való jog”

A C-688/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) a Bírósághoz 2017. december 8-án érkezett, 2017. november 9-i határozatával terjesztett elő

a **Bayer Pharma AG**

és

a **Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt.**,

az **Exeltis Magyarország Gyógyszerkereskedelmi Kft.**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, F. Biltgen, J. Malenovský (előadó), C. G. Fernlund és L. S. Rossi bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: R. Šereš tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. január 9-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Bayer Pharma AG képviseletében Szakács E., Tálás K. J. és Molnár I. ügyvédek,
- a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt. képviseletében Szecskay A. és Bacher G. ügyvédek,
- az Exeltis Magyarország Gyógyszerkereskedelmi Kft. képviseletében Szamosi K., Lukácsi P. és György Á. ügyvédek,

* Az eljárás nyelve: magyar.

– az Európai Bizottság képviselőiben Havas L., F. Wilman és S. L. Kaléda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. április 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) 9. cikke (7) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 A kérelmet az egyrészről a Bayer Pharma AG (a továbbiakban: Bayer), másrészről a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt. (a továbbiakban: Richter) és az Exeltis Magyarország Gyógyszerkereskedelmi Kft. (a továbbiakban: Exeltis) között, e két utóbbi társaság által az ellenük a Bayer kérelmére elrendelt ideiglenes intézkedések következtében állítólagosan elszenvedett kár tárgyában folyó peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 3 A Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó, 1994. április 15-én Marrakeshben megkötött, és a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL 1994. L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) jóváhagyott egyezmény 1. C) mellékletét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás) első preambulumbekzdésének szövege a következő:

„Attól az óhajuktól vezérelve, hogy csökkentsék a nemzetközi kereskedelem torzulásait és akadályait, figyelembe véve továbbá a szellemi tulajdonjogok hatékony és megfelelő oltalma elősegítésének igényét, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a szellemi tulajdonjogok kikényszerítésének eszközei és az erre szolgáló eljárások ne váljanak a jogszerű kereskedelem akadályává [...]”.

- 4 A TRIPS-megállapodásnak „A kötelezettségek jellege és hatóköre” című 1. cikke az (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A Tagok kötelesek a jelen Megállapodás rendelkezéseinek érvényt szerezni. Feltéve, hogy az így biztosított oltalom nem ellentétes a jelen Megállapodás rendelkezéseivel, a Tagok nemzeti jogukban a jelen Megállapodás szerintnél szélesebb körű oltalmat is bevezethetnek, de erre nem kötelesek/kötelezhetők. A Tagok szabadon állapíthatják meg a jelen Megállapodás saját jogrendszerükbe és gyakorlatukba történő bevezetésének megfelelő módszerét.”

- 5 A TRIPS-megállapodás „Ideiglenes intézkedések” című 50. cikkének (7) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben az ideiglenes intézkedés visszavonásra kerül vagy hatályát veszti a kérelmező (felperes) cselekménye vagy mulasztása folytán, vagy amennyiben utólag megállapítást nyert, hogy nem történt szellemi tulajdon elleni jogsértés, illetve annak veszélyeztetése, a bíróságnak jogában áll – az alperes kérelmére – a felperest arra kötelezni, hogy alperest kártalanítsa [helyesen: megfelelően kártalanítsa] az intézkedés folytán elszenvedett sérelemért.”

Az uniós jog

- 6 A 2004/48 irányelv (4), (5), (7), (8), (10) és (22) preambulumbekkezdése kimondja:

„(4) Nemzetközi szinten valamennyi tagállamot – csakúgy mint a Közösséget a saját hatáskörébe tartozó kérdésekben – kötelezi [a TRIPS-megállapodás] [...].

(5) A TRIPS-megállapodás különösen a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének hatékony eszközeiről tartalmaz rendelkezéseket, amelyek nemzetközileg alkalmazandó szabályok, és amelyeket valamennyi tagállam átültetett. Ez az irányelv nem érintheti a tagállamok nemzetközi kötelezettségeit, köztük a TRIPS-megállapodás szerinti kötelezettségeket sem.

[...]

(7) A Bizottság által e kérdésben folytatott konzultációkból kiderült, hogy a tagállamokban a TRIPS-megállapodás ellenére továbbra is jelentős eltérések vannak a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközeit illetően. Így tagállamonként jelentősen eltérnek például az ideiglenes intézkedések alkalmazására vonatkozó rendelkezések, különösen, amelyeket a bizonyítékok biztosítására rendelnek el, továbbá a kár mértékének megállapításával, vagy a szellemi tulajdonjogok megsértésétől való eltiltást elrendelő határozatokkal összefüggő rendelkezések. [...]

(8) A tagállami rendszerek között a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközei tekintetében fennálló különbségek veszélyeztetik a belső piac zavartalan működését és megakadályozzák, hogy a szellemi tulajdonjogok az egész Közösségben egyenlő szintű védelmet élvezzenek. [...]

[...]

(10) Ezen irányelv célja a [tagállami] jogszabályok egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint belső piacon belüli biztosítása érdekében.

[...]

(22) Szintén elengedhetetlen az olyan ideiglenes intézkedések biztosítása, amelyek a jogsértések azonnali megszüntetését szolgálják az ügyre vonatkozó érdemi döntés bevétele nélkül, a védelem jogainak tiszteletben tartása mellett, biztosítva az ideiglenes intézkedések arányosságát a kérdéses ügy sajátosságainak megfelelően és azon garanciákat, amelyek szükségesek a megalapozatlan kérelemből adódóan az alperes oldalán felmerült költségek és okozott kár fedezésére. Ezen intézkedések különösen akkor indokoltak, ha a kérelem helyrehozhatatlan kárt okozna a szellemi tulajdonjog jogosultjának.”

7 Ezen irányelv 1. cikke értelmében:

„Ez az irányelv azokról az intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról szól, amelyek a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen irányelv alkalmazásában a »szellemi tulajdonjogok« magukban foglalják az iparjogvédelmi jogokat.”

8 Az említett irányelv „Hatály” című 2. cikke a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv nem érinti:

[...]

b) a tagállamok nemzetközi megállapodásból – így különösen a TRIPS-megállapodásból – fakadó kötelezettségeit, ideértve a büntetőeljárásokra és büntetésekre vonatkozó megállapodásokat;

[...]”

9 A 2004/48 irányelv „Intézkedések, eljárások és jogorvoslatok” című II. fejezete tartalmazza ezen irányelv 3–15. cikkét. Ezen, „Általános kötelezettség” című 3. cikk értelmében:

„(1) A tagállamok rendelkeznek azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek, és nem eredményezhetnek észszerőtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket.

(2) Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

10 A 2004/48 irányelv „Ideiglenes és óvintézkedések” című 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a bíróságok a felperes kérelmére:

a) ideiglenes intézkedést rendelhessenek el a feltételezett jogsértő ellen a szellemi tulajdonjogot fenyegető sérelem megakadályozására, vagy ideiglenes jelleggel és szükség esetén – feltéve, hogy arról a nemzeti jogszabályok rendelkeznek – pénzbírság kiszabásával párhuzamosan a feltételezett jogsértés folytatásának megtiltására, vagy a jogsértés folytatásának olyan biztosíték nyújtásától való függővé tételére, amely a jogosult kártérítését szolgálja; [...]

b) elrendelhessék a szellemi tulajdonjogot feltehetően sértő áruk lefoglalását vagy kiadását, hogy forgalomba hozatalukat és forgalmazásukat megakadályozzák.

(2) Üzletszerűen elkövetett jogsértés esetén a tagállamok biztosítják, hogy a bíróságok óvintézkedésként elrendelhessék a feltételezett jogsértő ingó és ingatlan vagyonának lefoglalását, beleértve bankszámláinak befagyasztását és egyéb vagyontárgyainak lefoglalását, amennyiben a sértett fél igazolja, hogy a kártérítési igényének teljesítése kétséges. [...]

[...]

(7) Amennyiben az ideiglenes intézkedéseket megszüntetik vagy a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán hatályát veszti, vagy amennyiben a továbbiakban [helyesen: későbbiekben] megállapítják, hogy nem történt szellemi tulajdonjogi jogsértés vagy annak veszélye nem állt fenn, a bíróságok az alperes kérelmére elrendelik, hogy a felperes nyújtson megfelelő kártérítést az alperes számára az ilyen intézkedések által okozott károkért.”

A magyar jog

11 A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 18. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében a szabadalmi oltalom a bejelentés közzétételével keletkezik, és a bejelentés napjára visszaható hatályú. Ez az oltalom ideiglenes, és csak akkor válik véglegessé, ha a bejelentő a találmányra szabadalmat kap.

12 A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 156. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A bíróság kérelemre ideiglenes intézkedéssel elrendelheti a kereseti kérelemben (vizontkeresetben), illetve az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben foglaltak teljesítését, ha ez közvetlenül fenyegető kár elhárítása vagy a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása, illetve a kérelmező különös méltánylás érdemlő jogvédelme érdekében szükséges, és az intézkedéssel okozott hátrány nem haladja meg az intézkedéssel elérhető előnyöket. [...] A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.”

13 A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható.”

14 A Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése következőképpen rendelkezik:

„A károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 A Bayer 2000. augusztus 8-án kért szabadalmi oltalmat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalától (Magyarország; a továbbiakban: Hivatal) egy fogamzásgátló hatóanyagokat tartalmazó gyógyszerkészítménnyel kapcsolatos találmányra. A Hivatal 2002. október 28-án tette közzé a bejelentést.

16 A Richter 2009 novemberében, illetve 2010 augusztusában, az Exeltis pedig 2010 októberében kezdte el forgalmazni Magyarországon a fogamzásgátló gyógyszertermékeit (a továbbiakban: a szóban forgó termékek).

17 2010. október 4-én a Hivatal szabadalmat adott a Bayer számára.

18 2010. november 8-án a Richter nemleges megállapítás iránti kérelmet terjesztett elő a Hivatalnál annak megállapítása végett, hogy a szóban forgó termékek nem ütköznek a Bayer szabadalmába.

- 19 2010. november 9-én a Bayer kérte, hogy a kérdést előterjesztő bíróság, a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) ideiglenes intézkedések elrendelése útján tiltsa meg a Richternek és az Exeltisnek a szóban forgó termékek forgalmazását. E kérelmeket azzal az indokkal utasították el, hogy nem valószínűsíthették megfelelően a bitorlást.
- 20 2010. december 8-án a Richter és az Exeltis a Bayer szabadalmának megsemmisítése iránti kérelmet nyújtott be a Hivatalhoz.
- 21 2011. május 25-én a Bayer újabb, ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket terjesztett elő a kérdést előterjesztő bíróságnál, amely a 2011. július 11-én kelt és a felperes általi biztosíték-letétbehelyezést követően 2011. augusztus 8-án hatályba lépett végrehajtható végzésekkel eltiltotta a Richtert és az Exeltist a szóban forgó termékek forgalmazásától.
- 22 2011. augusztus 11-én a Bayer szabadalombitorlási pereket indított a Richterrel és az Exeltisszel szemben a kérdést előterjesztő bíróság előtt. Ezeket a pereket a Bayer szabadalmának megsemmisítése iránti eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztették.
- 23 A hozzá a Richter és az Exeltis által a 2011. július 11-i végzésekkel szemben benyújtott fellebbezések alapján a Fővárosi Ítéltábla (Magyarország) 2011. szeptember 29-én, illetve 2011. október 4-én eljárási hibák miatt hatályon kívül helyezte e végzéseket, és visszautalta az ügyet a kérdést előterjesztő bíróság elé.
- 24 Ez utóbbi 2012. január 23-i és 2012. január 30-i végzésével elutasította a Bayer ideiglenes intézkedés iránti kérelmeit. Bár úgy vélte, hogy a Richter és az Exeltis szabadalombitorló módon lépett a piacra, az említett bíróság úgy ítélte meg, hogy különösen tekintettel a Bayer szabadalmának megsemmisítésére irányuló eljárás előrehaladottságára, és egy ekvivalens európai szabadalom megvonására, az ilyen intézkedések elrendelését nem lehetett arányosnak tekinteni. 2012. május 3-i határozatával a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta e két végzést.
- 25 2012. június 14-i határozatával a Hivatal részben helyt adott a Bayer szabadalmának megsemmisítése iránt a Richter és az Exeltis által benyújtott kérelemnek. Az ez utóbbiak által benyújtott újabb kérelem alapján a Hivatal visszavonta 2012. június 14-i határozatát, és 2012. szeptember 13-i határozatával teljes terjedelmében megsemmisítette e szabadalmat.
- 26 2014. szeptember 9-i végzésével a kérdést előterjesztő bíróság hatályon kívül helyezte a Hivatal 2012. szeptember 13-i határozatát. Ezenkívül megváltoztatta az utóbbi 2012. június 14-i határozatát, és teljes terjedelmében megsemmisítette a Bayer szabadalmát.
- 27 2016. szeptember 20-i végzésével a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta e végzést.
- 28 2017. március 3-án a kérdést előterjesztő bíróság a Bayer elállását követően megszüntette a Bayer és az Exeltis közötti bitorlási pert.
- 29 2017. június 30-i határozatával ugyanezen bíróság jogerősen elutasította a Bayer által a Richter ellen indított bitorlási keresetet, a Bayer szabadalmának jogerős megsemmisítése miatt.
- 30 A Richter 2012. február 22-én előterjesztett viszontkeresetével, az Exeltis pedig a 2017. július 6-án benyújtott keresetével a Bayernek azon kár megtérítésére való kötelezését kérte, amely álláspontjuk szerint a jelen ítélet 21. pontjában említett ideiglenes intézkedések következtében érte őket.
- 31 A Bayer az említett kérelmek elutasítását kéri a kérdést előterjesztő bíróságtól, arra való hivatkozással, hogy a Richter és az Exeltis maguknak okozták állítólagosan elszenvedett káraikat, azáltal, hogy szándékosan és jogellenesen hozták forgalomba a szóban forgó termékeket. A Ptk. 340. §-a (1) bekezdésének megfelelően tehát e felek nem kérhetik megalapozottan e kár megtérítését.

- 32 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság lényegében úgy véli, hogy mivel a magyar jogban nincs a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdésében említett helyzetekre vonatkozó kifejezett rendelkezés, a Ptk.-nak a felelősségre és kártérítésre vonatkozó általános szabályait e rendelkezés fényében kell értelmezni. A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal először is az ezen irányelv 9. cikkének (7) bekezdésében foglalt szabály alkalmazási köre felől érdeklődik, és főként arra szeretne választ kapni, hogy e rendelkezés csupán arra szorítkozik-e, hogy garantálja az alperes számára a megtérítéshez való jogot, vagy pedig annak tartalmát is meghatározza. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra szeretne választ kapni, hogy az említett irányelv 9. cikkének (7) bekezdésével ellentétes-e az, ha a nemzeti bíróság valamely tagállam polgári jogi rendelkezése alapján megvizsgálja, hogy az alperesnek milyen szerepe volt a kár bekövetkezésében.
- 33 E körülmények között a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2004/48 irányelv] 9. cikk[e] (7) bekezdésének »megfelelő kártérítés« szóhasználatát, hogy a tagállamoknak kell meghatározniuk a felek felelősségére, valamint a kártérítés mértékére és módjára vonatkozó azon anyagi jogi szabályokat, amelyek alapján a tagállami bíróságok elrendelik, hogy a felperes nyújtson kártérítést az alperes számára az olyan intézkedések által okozott károkért, amelyet a bíróság utóbb hatályon kívül helyezett, vagy amely a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán később hatályát veszítette, vagy a bíróság a továbbiakban megállapította, hogy nem történt szellemi tulajdonjogi jogsértés, vagy annak veszélye nem állt fenn?
- 2) Ha az első kérdésre igenlő a válasz, a [2004/48 irányelv] 9. cikk[ének] (7) bekezdésével ellentétes-e az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az [i]rányelv ezen rendelkezésének megfeleltethető kártérítésre a polgári jogi felelősségre és kártérítésre vonatkozó általános tagállami jogszabályokat kell alkalmazni, és amely tagállami jogszabályok alapján a bíróság nem kötelezi a felperest a szabadalom megsemmisítése miatt utólagosan megalapozatlanná vált ideiglenes intézkedéssel okozott azon károk megtérítésére, amelyek amiatt következtek be, vagy amelyek bekövetkeztéért az alperes felelős azáltal, hogy maga nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, feltéve, hogy a felperes az ideiglenes intézkedés kérésével úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 34 Kérdéseivel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, ez előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdését és különösen az e rendelkezésben szereplő „megfelelő kártérítés” fogalmát úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy nem kell megtéríteni azt a kárt, amely annak következtében érte az adott személyt, hogy a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, és amelynek alapján a bíróság úgy dönt, hogy olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei, nem kötelezi az ideiglenes intézkedést kérelmező felet az ezen intézkedések által okozott károk megtérítésére, annak ellenére sem, hogy azt a szabadalmat, amelynek alapján ezen intézkedéseket kérték és elrendelték, később megsemmisítették.
- 35 E kérdések megválaszolása érdekében először is el kell dönteni, hogy a tagállamok feladata-e a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdésében hivatkozott „megfelelő kártérítés” fogalmának tartalmát, terjedelmét és alkalmazásának részletes szabályait meghatározni, amely kérdésre az előterjesztő bíróság az igenlő választ részesíti előnyben.
- 36 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdése kimondja, hogy amennyiben az ideiglenes intézkedéseket megszüntetik vagy azok a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán hatályukat veszítik, vagy amennyiben a későbbiekben

megállapítják, hogy nem történt szellemi tulajdonjogi jogsértés vagy annak veszélye nem állt fenn, a bíróságok az alperes kérelmére elrendelhetik, hogy a felperes nyújtson megfelelő kártérítést az alperes számára az ilyen intézkedések által okozott károkért.

- 37 Még ha az említett rendelkezés szövege valójában nem is említi kifejezetten, a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdése általános logikájából egyértelműen az következik, hogy az a tagállamoknak szól, és arra kötelezi ez utóbbiakat, hogy a nemzeti jogukban biztosítsák az említett 9. cikkben szereplő valamennyi intézkedést, beleértve az e cikk (7) bekezdésében említett intézkedéseket is, amint azt végeredményben az említett irányelv (22) preambulumbekkezdése is megerősíti.
- 38 A 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdését tehát úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy jogszabályaikban tegyék lehetővé az illetékes bíróságok számára azt, hogy azok az alperes kérelmére elrendelhessék, hogy a felperes térítse meg az említett cikkben szereplő ideiglenes intézkedések által okozott kárt.
- 39 A 2004/48 irányelv 9. cikke (7) bekezdésének szövegéből ezenfelül először is az következik, hogy e jogkör vagy olyankor gyakorolható, amikor az ideiglenes intézkedéseket a kérelmező cselekménye vagy mulasztása miatt hatályon kívül helyezik vagy azok már nem alkalmazhatók, vagy olyankor, ha utólag megállapításra kerül, hogy nem történt szellemi tulajdonjogsértés vagy annak veszélye nem állt fenn. Másodsor, az említett jogkörnek az említett intézkedések által okozott „károkra” kell vonatkoznia, harmadszor pedig a reparációnak „megfelelő kártérítés” formájában kell történnie.
- 40 Ami közelebből a „megfelelő kártérítés” ezen fogalmát illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből egyaránt az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az Európai Unió egészében önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (2010. október 21-i Padawan ítélet, C-467/08, EU:C:2010:620, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Márpedig, mivel a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdése semmilyen utalást nem tartalmaz a tagállamok nemzeti jogára a „megfelelő kártérítés” említett fogalmát illetően, ez utóbbit ilyen önálló és egységes értelmezés tárgyává kell tenni, és annak értelmezése nem tarthat a különböző tagállamok hatáskörébe.
- 42 E következtetést erősíti meg a 2004/48 irányelv célkitűzése is. Ugyanis az irányelv a (10) preambulumbekkezdésében pontosítja, hogy célja a tagállami jogszabályok egymáshoz való közelítése, a szellemi tulajdon magas, egyenértékű és egységes védelmi szintjének a belső piacon belüli biztosítása érdekében.
- 43 E tekintetben a 2004/48 irányelv (7) preambulumbekkezdése megállapítja, hogy jelentős eltérések állnak fenn a tagállamok között, különösen az ideiglenes intézkedések alkalmazásának részletes szabályait illetően. Ezenkívül ezen irányelv (8) preambulumbekkezdése emlékeztet arra, hogy az ilyen eltérések károsak a belső piac megfelelő működésére, és nem teszik lehetővé annak biztosítását, hogy a szellemi tulajdonjogok az Unió egész területén azonos szintű védelmet élvezzenek.
- 44 Márpedig egy olyan értelmezés, amely szerint a különböző tagállamok saját maguk határozhatnák meg a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdésében szereplő „megfelelő kártérítés” fogalmának tartalmát, terjedelmét, valamint alkalmazásának részletes szabályait, figyelmen kívül hagyná az egyenértékűség és egységesség ezen célját a szellemi tulajdon védelmének az uniós jogalkotó által elérni kívánt magas szintjét illetően.
- 45 A jelen ítélet 41. pontjában szereplő következtetés nem sértheti a TRIPS-megállapodásból eredő kötelezettségeket, amely megállapodás mind az Uniót, mind a tagállamokat köti, és amelyre a 2004/48 irányelv több helyen is hivatkozik.

- 46 A TRIPS-megállapodás ugyanis 1. cikkének (1) bekezdésében többek között úgy rendelkezik, hogy „a Tagok szabadon állapíthatják meg a jelen Megállapodás saját jogrendszerükbe és gyakorlatukba történő bevezetésének megfelelő módszerét.” Ezen általános rendelkezés hatálya az e megállapodás 50. cikkének (7) bekezdésére is kiterjed, amelynek a szövege lényegében megegyezik a 2004/48 irányelv 9. cikke (7) bekezdésének szövegével, és szintén a „megfelelő kártalanít[ás]” fogalmára utal.
- 47 Egyébként az említett megállapodás, amely az első preambulumbekzdése értelmében a szellemi tulajdonjogok hatékony és megfelelő védelmének biztosítására irányul, 1. cikkének (1) bekezdésében kifejezetten elismeri a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy az e megállapodás által meghatározottnál szélesebb körű oltalmat is bevezessenek.
- 48 Márpedig épp ilyenek az uniós jogalkotó által a 2004/48 irányelv elfogadásával hozott azon döntések is, amelyek fő célja, amint arra a jelen ítélet 42. pontjában emlékeztettünk, hogy az Unió (és tagállamai) saját jogrendszerében biztosítsa a szellemi tulajdon magas, egyenértékű és egységes védelmi szintjét.
- 49 A fenti megfontolásokra tekintettel a „megfelelő kártérítés” fogalmát az uniós jog olyan önálló fogalmaként kell értelmezni, amelyet egységesen kell értelmezni az Unió területén.
- 50 E tekintetben, amint az a jelen ítélet 38. pontjából kitűnik, a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy a nemzeti bíróságaik részére tegyék lehetővé, hogy azok az e rendelkezésben meghatározott feltételek szerint megfelelő kártérítést ítélhessenek meg az alperes számára.
- 51 Következésképpen e nemzeti bíróságok feladata, hogy a rájuk ruházott hatáskör gyakorlása során értékeljék az előttük folyamatban lévő ügy sajátos körülményeit annak eldöntése érdekében, hogy a felperest kötelezik-e arra, hogy az alperes részére fizesse meg a „megfelelő”, azaz az említett körülményekre tekintettel indokolt kártérítést.
- 52 Közelebbről, bár az ilyen kártérítés elrendelésére vonatkozó hatáskörük gyakorlása szigorúan azon előzetes feltételeknek van alárendelve, hogy az ideiglenes intézkedéseket vagy a kérelmező cselekménye, illetve mulasztása miatt kell hatályon kívül kell helyezni, vagy azok az előbbiek miatt nem alkalmazhatók, vagy pedig utóbb megállapításra kerül, hogy nem történt szellemi tulajdonjogi jogsértés, illetve nem is állt fenn annak veszélye, az a tény, hogy e feltételek valamely konkrét ügyben nem állnak fenn, nem jelenti azt, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságoknak automatikusan és minden esetben kötelezniük kellene a kérelmezőt az alperes által az említett intézkedések miatt elszenvedett minden kár megtérítésére.
- 53 Az alapügyben először is nem vitatott, hogy a szabadalmat csak azt követően adták meg, hogy a Richter elkezdte forgalmazni a szóban forgó termékeket, és amikor az alapeljárás felperese az említett forgalmazásra adott válaszul az ideiglenes intézkedések meghozatalát eredetileg kérte, majd e kérelem elutasítását követően ezen intézkedések elrendelését 2011. május 25-én ismét kérte, e szabadalom jogosultja volt.
- 54 Másodszor az sem vitatott, hogy ugyanezen időpontban az alapeljárás alperesei már benyújtották az említett szabadalom megsemmisítése iránti kérelmet a Hivatalhoz.
- 55 Harmadszor emlékeztetni kell arra, hogy miután a kérdést előterjesztő bíróság 2011. július 11-én elrendelte ezeket az ideiglenes intézkedéseket, a fellebbviteli bíróság azokat 2011. szeptember 29-én, illetve 2011. október 4-én hatályon kívül helyezte, és a kérdést előterjesztő bíróság – mivel úgy ítélte meg, hogy az alapeljárás alperesei a Bayer szabadalmának megsértésével léptek a piacra – az ügyek hozzá történő visszautalását követően nem tartotta fenn az említett ideiglenes intézkedéseket, figyelemmel a szabadalom megsemmisítése iránti eljárás előrehaladottságára, valamint egy ekvivalens európai szabadalom visszavonására.

- 56 Végül negyedszer, a Bayer szabadalmát először a Hivatal 2012. szeptember 13-i határozatával, majd később a kérdést előterjesztő bíróság 2014. szeptember 9-i végzésével megsemmisítette.
- 57 Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és az ott szereplő, Bíróság elé terjesztett kérdésekből kitűnik, hogy e körülmények között az alapügy háttérét képező nemzeti szabályozás nem teszi lehetővé a bíróság számára, hogy elrendelje, hogy a kérelmező térítse meg a hatályon kívül helyezett ideiglenes intézkedések által az alperes számára okozott kárt.
- 58 Ebben a konkrét összefüggésben kell megválaszolni második lépésben azt a kérdést, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdésével és különösen az e rendelkezésben szereplő „megfelelő kártérítés” fogalmával ellentétes-e ezen körülmények között az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely lényegében kizárja, hogy az alperes kérhesse azon kár megtérítését, amelyet azért szenvedett el, mert a szóban forgó kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, amennyiben a kérelmező az ideiglenes intézkedés kérelmezésével úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.
- 59 Mivel a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdésének szövege e tekintetben nem tartalmaz kifejezett iránymutatást, az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően azt azon szabályozás belső összefüggéseire és céljaira tekintettel kell értelmezni, amelynek a részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2018. június 6-i Koppers Denmark ítélet, C-49/17, EU:C:2018:395, 22. pont).
- 60 Az említett összefüggésekkel kapcsolatban először is meg kell állapítani, hogy a 2004/48 irányelv (22) preambulumbekzdésének utolsó fordulatából az következik, hogy az ezen irányelv 9. cikkének (7) bekezdésében előírt megfelelő kártérítés olyan garanciát jelent, amelyet az uniós jogalkotó szükségesnek tartott ahhoz, hogy fedezze az ideiglenes intézkedések elrendelése iránti „megalapozatlan kérelemből” adódóan az alperes oldalán felmerült költségeket és károkat.
- 61 A 2004/48 irányelv (22) preambulumbekzdése értelmében az irányelv 9. cikkében említett ideiglenes intézkedések különösen akkor indokoltak, ha a késedelem helyrehozhatatlan kárt okozna a szellemi tulajdonjog jogosultjának.
- 62 Ebből következik, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelem megalapozatlanságának megállapítása mindenekelőtt azt feltételezi, hogy nem áll fenn a veszélye annak, hogy helyrehozhatatlan kárt okoznak a szellemi tulajdonjog jogosultja számára abban az esetben, ha az általa kért intézkedések elrendelésére késedelmesen kerül sor.
- 63 E tekintetben, amennyiben az alperesek akkor is forgalmazzák termékeiket, ha szabadalmi bejelentés benyújtására került sor, vagy létezik olyan szabadalom, amely az ilyen forgalmazást akadályozza, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, az ilyen magatartás első ránézésre úgy tekinthető, mint amely objektív jele annak, hogy e szabadalom jogosultjának helyrehozhatatlan kárt okozna, ha az általa kért intézkedéseket késedelmesen rendelné el. Következésképpen az ez utóbbi által egy ilyen magatartásra válaszul benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelem *a priori* nem minősíthető a 2004/48 irányelv (22) preambulumbekzdése fényében értelmezett 9. cikkének (7) bekezdése értelmében véve „megalapozatlannak”.
- 64 Ami azt a körülményt illeti, hogy az alapügy tárgyát képező ideiglenes intézkedéseket hatályon kívül helyezték, jöllehet – amint az a jelen ítélet 52. pontjában kifejtésre került – a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdésében említett jogkör gyakorlásához szükséges feltételek egyike lehet, önmagában véve nem tekinthető döntő bizonyítéknak a hatályon kívül helyezett ideiglenes intézkedések alapjául szolgáló kérelem megalapozatlan jellegét illetően.

- 65 Az ettől eltérő következtetés az alapügyhöz hasonló körülmények között azzal a hatással járhatna, hogy visszatartja a szóban forgó szabadalom jogosultját a 2004/48 irányelv 9. cikkében említett intézkedések igénybevételétől, és így ellentétes lenne ezen irányelv céljával, ami abban áll, hogy biztosítsa a szellemi tulajdon magas szintű védelmét.
- 66 Másodszor, ami a kérelmező magatartását illeti, a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdését az irányelv 3. cikkére tekintettel kell értelmezni, amely az ezen irányelv II. fejezetének – amelyben a 9. cikk is szerepel – egészére jellemző „általános kötelezettséget” fogalmaz meg.
- 67 A 2004/48 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerint az ezen irányelvben említett szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükséges intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat úgy kell alkalmazni, hogy azok ne állítsanak korlátokat a jogszerű kereskedelemnek, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok álljanak rendelkezésre.
- 68 E rendelkezés tehát azt írja elő a tagállamok és végső soron a nemzeti bíróságok számára, hogy nyújtsanak biztosítékokat többek között arra vonatkozóan, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkében említett intézkedéseket és eljárásokat ne lehessen visszaélésszerűen alkalmazni.
- 69 E célból a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy adott ügyben a kérelmező nem visszaélésszerűen vette-e igénybe ezeket az intézkedéseket és eljárásokat.
- 70 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a kérelmező nem visszaélésszerűen vette-e igénybe a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdésében említett intézkedést. E célból e bíróságnak megfelelően figyelembe kell vennie az adott ügy valamennyi objektív körülményét, ideértve a felek magatartását is.
- 71 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdését, és különösen az e rendelkezésben szereplő „megfelelő kártérítés” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy nem kell megtéríteni azt a kárt, amely annak következtében érte az adott személyt, hogy a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, és amelynek alapján – olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei – a bíróság úgy dönt, hogy nem kötelezi az ideiglenes intézkedést kérelmező felet az ezen intézkedések által okozott károk megtérítésére, annak ellenére sem, hogy azt a szabadalmat, amelynek alapján ezen intézkedéseket kérelmezték és elrendelték, később megsemmisítették, amennyiben e szabályozás lehetővé teszi a bíróság számára, hogy megfelelően figyelembe vegye az adott ügy valamennyi objektív körülményét, ideértve a felek magatartását is, annak érdekében, hogy többek között meggyőződjön arról, hogy a kérelmező nem visszaélésszerűen vette-e igénybe az említett intézkedéseket.

A költségekről

- 72 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (7) bekezdését, és különösen az e rendelkezésben szereplő „megfelelő kártérítés” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy nem kell megtéríteni azt a kárt, amely annak

következtében érte az adott személyt, hogy a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, és amelynek alapján – olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei – a bíróság úgy dönt, hogy nem kötelezi az ideiglenes intézkedést kérelmező felet az ezen intézkedések által okozott károk megtérítésére, annak ellenére sem, hogy azt a szabadalmat, amelynek alapján ezen intézkedéseket kérelmezték és elrendelték, később megsemmisítették, amennyiben e szabályozás lehetővé teszi a bíróság számára, hogy megfelelően figyelembe vegye az adott ügy valamennyi objektív körülményét, ideértve a felek magatartását is, annak érdekében, hogy többek között meggyőződjön arról, hogy a kérelmező nem visszaélészerűen vette-e igénybe az említett intézkedéseket.

Prechal

Biltgen

Malenovský

Fernlund

Rossi

Kihirdetve Luxembourgban, a 2019. szeptember 12-i nyilvános ülésen.

A. Calot Escobar
hivatalvezető

A. Prechal
a harmadik tanács elnöke